

En sammanfattning av
Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016
Skåne län

PROGNOS FÖR ARBETSMARKNADEN 2017

Sammanfattning

Hög fart i en osäker omvärld

Bortom oroande politiska vägval i Storbritannien och USA, samt kommande val i Europa, har den globala ekonomiska utvecklingen varit positiv i flera avseenden. Kina och Indien tillsammans med de övriga sydöasiatiska ekonomierna samt USA noterar en fortsatt uppgång. Dessutom har olje- och andra råvarupriser stigit, vilket bl.a. gynnar ekonomierna i Ryssland och Brasilien. Den ekonomiska tillväxten i Europa går trögt. Där är det Irland och Spanien som för närvarande noterar en stark tillväxt, men även Tysklands ekonomi har fortsatt växa i relativt god takt.

Svensk ekonomi hör fortfarande till de snabbast växande i Europa, men tillväxten bromsade in under första halvåret i år. Huvudskälet var att exporten föll efter fjorårets kraftiga ökning. Det finns få tecken på någon markant förbättring av exporten på kort sikt. Mycket talar för att den inhemska efterfrågan fortsätter att vara dragloket i svensk ekonomi. Samtliga indikatorer tyder på att Sverige befinner sig i en högkonjunktur.

Skånes näringsliv påverkas såväl av utvecklingen i den svenska ekonomin som av utvecklingen i omvärlden. Arbetsförmedlingens prognosundersökning som genomförts under hösten och som riktats mot länets arbetsgivare, indikerar en fortsatt positiv stämningsbild. En stor del av länets företag gör bedömningen att de möter en ökad efterfrågan på varor och tjänster de närmaste 12 månaderna. Få företag tror på en försämring.

Positiv sysselsättningstrend

Arbetsförmedlingen indikerar en fortsatt positiv sysselsättningstrend. Tillväxttakten bedöms bromsa in under 2017. Nu som förr, befinner sig Skåne bland de län som visar den starkaste jobbtillväxten i hela landet.

Efterfrågan på arbetskraft har varit stark i Skåne under de senaste åren. Vid slutet 2015 beräknas sysselsättningen ha uppgått till 571 800 personer. Arbetsförmedlingens prognosundersökning förutser en sysselsättningsökning med 7 100 i år och 5 500 nästa år – inräknat arbetspendlingen över Öresund. Gränspendlingen över Öresund visar sedan länge en stagnerande utveckling. Nya barriärer i form av Gräns- och ID-kontroller förstärker nedåttrenden. Sammantaget är den prognosticerade sysselsättningsökningen något svagare än den som förutsågs i vårens prognosundersökning.

Liksom i tidigare undersökningar väntas tillväxten vara störst i branschgrupperna byggverksamhet och privata tjänster. Även branschgruppen offentliga tjänster noterar en märkbar tillväxt. Ökningen inom branschgruppen industri förutses vara svagare än den genomsnittliga sysselsättningstillväxten under prognosperioden. Sysselsättningen inom jord- och skogsbruk bedöms vara mer eller mindre oförändrad.

Arbetslösheten förblir på hög nivå

Under prognosperioden ökar både efterfrågan på arbetskraft och arbetskraftsutbudet. Att arbetskraften fortsätter att öka beror framför allt på invandringen. En stor del av invandringen är flyktingar och deras anhöriga. Allt som allt resulterar utvecklingen i att antalet inskrivna arbetslösa ökar något. Arbetsförmedlingen förutser att det totala antalet inskrivna arbetslösa i genomsnitt uppgår till 62 300 personer eller 9,7 procent under fjärde kvartalet 2017.

Utmaningar på länets arbetsmarknad

Trots sysselsättningsstillväxten är arbetslösheten kvar på en hög nivå i Skåne. Arbetslösheten har fördubblats sedan finanskrisen 2008. Skåne befinner sig alltjämt bland länen med de högsta arbetslöshetstalen. Länets arbetsmarknad står inför en rad utmaningar:

- Det finns fortfarande *ingen generell* brist på arbetskraft inom det privata näringslivet, men vissa yrkesområden är mer drabbade av rekryteringssvårigheter än andra (bygg, data/IT och tekniskt arbete). Annorlunda är situationen för de yrkesområden som har en tydlig koppling till den offentliga tjänstesektorn. Här är bristen på utbildad arbetskraft mycket tydlig och redan idag utgör bristen på personal ett hinder för jobbtillväxten inom ett stort antal yrken. Bristen är särskilt utpräglad för yrken på eftergymnasial nivå.
- Samtidigt som allt fler arbetsgivare rapporterar att de upplevt brist på lämpliga kandidater finns det många inskrivna arbetslösa som söker ett bristyrke. Dessa personer står närmare arbetsmarknaden än de flesta andra arbetssökande. Alla dessa kan inte ta ett jobb idag, men med rätt insatser skulle sannolikt många relativt snabbt kunna ta ett arbete inom sitt yrke. En stor utmaning för Arbetsförmedlingen det kommande året är därför, att rusta de personer som redan har en erfarenhet eller utbildningen av ett bristyrke, så att de snabbare kommer ut i arbete. På så sätt kan Arbetsförmedlingen göra skillnad på den lokala arbetsmarknaden och förbättra matchningsläget.
- Det finns en stor tillgång på arbetslösa med kort utbildning, vilka endast efterfrågas i liten grad. Nästan en tredjedel av de arbetslösa saknar en gymnasieutbildning. För att bli fast förankrad på arbetsmarknaden behövs en gymnasieutbildning. Fler behöver få denna grundläggande kompetens. I praktiken innebär detta en stor utbyggnad av antalet utbildningsplatser inom vuxenutbildningen i form av grundutbildningar och yrkesutbildningar de kommande åren.
- Den stora flykting- och anhöriginvandringen innebär ett starkt potentiellt tillskott av arbetskraft, som kan mildra eller fylla de bristsituationer som finns på arbetsmarknaden. Denna grupp har idag ett för lågt arbetskraftsdeltagande och särskilt lågt är det bland de utomeuropeiskt födda kvinnorna. Meningsfulla verktyg i integrationsprocessen är grundläggande utbildning och yrkesutbildning. En ytterligare åtgärd för att inkludera personer i arbetslivet är de olika formerna av anställningsstöd. Insatsen innebär en subventionerad anställning som i vissa fall kan kombineras med svenskundervisning för invandrare.